Sollentuna

VÄGLEDNING FÖR PEDAGOGER

Barns psykosociala ohälsa

Den här vägledningen har tagits fram på initiativ av, och i samverkan mellan, representanter från förskolor, utbildningskontoret (UK), barnavårdscentralen (BVC), barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) och socialkontoret (SOK) inom ramen för SAGA-teamet i Edsberg/Sjöberg/Vaxmora.

Du hittar mer information på www.sollentuna.se/saga. Här hittar du även filmer som förklarar SAGA-arbetet och hur det har fungerat i verksamheterna.

SAGA – Samarbete och gemensamt ansvar för barn i Sollentuna

SAGA-teamet är en samverkan mellan utbildningskontoret (UK), socialkontoret (SOK), barnhälsovården (BVC) och första linjens barnpsykiatri (Malinamottagningen) med målsättningen att inget barn i Sollentuna ska behöva vänta i flera år på att få rätt stöd.

Genom kompetensutveckling, kollegialt erfarenhetsutbyte, utveckling och spridning av metoder och material samt konsultationer vid funderingar/oro kring enskilda barn verkar vi för att barn som riskerar psykosocial ohälsa upptäcks tidigt och får rätt stöd. Genom att samverka blir vi bättre på att förebygga psykosocial ohälsa och främja friskfaktorer hos barn.

Med psykosocial ohälsa menar vi den ohälsa som uppstår i samspelet mellan individ och miljö. Det kan handla om olika typer av psykisk ohälsa och/eller sociala problem.

Den här broschyren är en vägledning för dig som har frågor kring ett barns psykosociala ohälsa och funderar över hur du ska hantera situationen.

Ditt ansvar

Om vårdnadshavare inte kan ta sitt fulla föräldraansvar ska socialtjänsten se till att barnet får det stöd och den hjälp som behövs. För att socialtjänsten ska kunna göra det behöver de få veta när ett barn riskerar att fara illa. Om du misstänker att ett barn far illa är du skyldig att göra en orosanmälan. Du behöver inte vara säker på att barnet far illa, det räcker med att du misstänker det. Det är socialtjänsten som ska utreda barnets situation och bedöma om barnet behöver skydd eller stöd. Du kan alltid ringa och konsultera socialtjänsten; mottagningsgruppen barn och ungdom, om du är osäker på om du behöver göra en anmälan om oro eller inte.

Förebyggande arbete

Genom att skapa ett förtroendefullt samarbete med föräldrarna redan under introduktionen har du möjlighet att upptäcka psykosocial ohälsa tidigt.

Hur?
Informera vid introduktionen om förskolans värdegrund och sätt att arbeta. Informera om formerna för samarbete mellan förskolan och hemmet, förskolans rutiner vid frånvaro och skyldighet att anmäla oro för barn som misstänks fara illa. Påminn gärna om detta vid föräldramöten och utvecklingssamtal.

Berätta gärna på introduktionen eller föräldramöten om att det finns stöd att få som förälder vid behov och om hemsidan SAGA Sollentuna. www.sollentuna.se/saga

Tänk på:
Se barnet i sitt sammanhang och uppmärksamma hur samspelet mellan barnet, pedagogerna, miljön och aktiviteterna påverkar barnets utveckling och delaktighet. Barn kan fungera olika i olika situationer och med olika pedagoger.

Du kan när som helst, gärna i ett tidigt skede, ta kontakt med Förskolestöd (UK) eller Sollentuna föräldrastöd (SOK). Med samtycke från vårdnadshavare kan du även kontakta barnavårdscentralen (BVC) och prata om barnet i fråga. Sollentuna föräldrastöd (SOK) erbjuder, utöver stöd till föräldrar, även konsultationer till pedagoger och kan fungera som en länk mellan förskola och föräldrar. Kontaktuppgifter finns längst bak i vägledningen. I de fall du vill samverka med andra verksamheter inom SAGA kring ett specifikt barn och föräldrarnas medgivande behövs finns SAGA samtyckesblankett.

STEG 1

Känner du oro för att ett barn far illa?

Ja

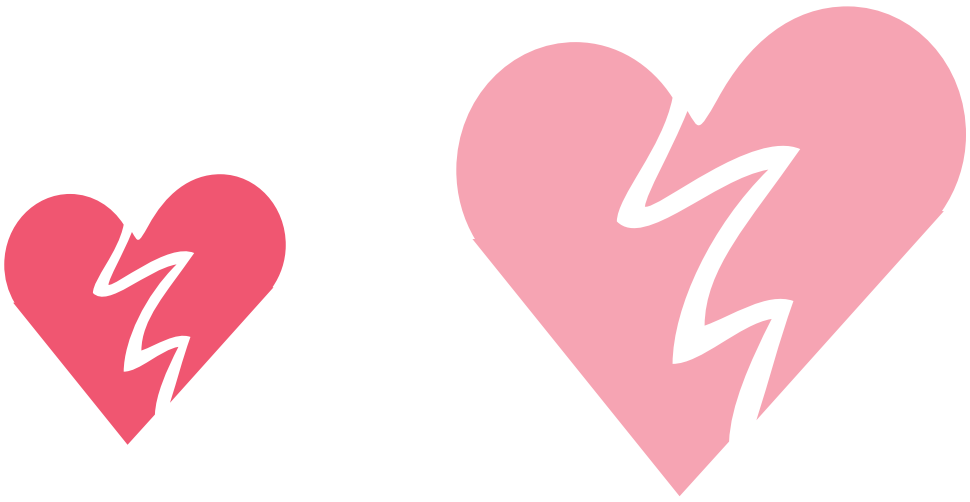
Ja
Gör anmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen. Information om anmälan och digital anmälningsblankett finns på www.sollentuna.se/omsorg--stod/familj-barn-och-ungdom/barn-som-far-illa/ . Vid akut oro, ring alltid mottagningsgruppen via kommunens växel på telefon: 08-579 210 00 (kontorstid) eller socialjouren Nordväst på telefon: 010-444 05 00 (kvällar och helger).

Vet inte

Vet inte
Konsultera socialkontorets mottagningsgrupp på telefon: 08-579 210 00. Det är viktigt att inte lämna något namn eller personnummer på barnet i fråga när du inte vet om en anmälan ska göras ännu. Den som ringer och konsulterar behöver inte vara anonym. Läs mer på: www.sollentuna.se/uweb/saga-sollentuna/for-personal/oro-for-barn/ Konsultera SAGA-teamet eller verksamheterna som ingår i SAGA. Se sista delen av vägledningen.

Nej

Nej
När du har gjort en bedömning kring att orosanmälan inte behöver göras, gå vidare till steg 2.

STEG 2

När du har gjort en bedömning kring att orosanmälan inte behöver göras

Om du kommer fram till att en anmälan till socialtjänsten inte är nödvändig ska du gå vidare och försöka identifiera vad kring barnet som väckt dina frågor och därefter göra de åtgärder som beskrivs nedan.

Föräldrar som behöver stärkas i sin föräldraroll

Vad gör vi?

- Samverka fortlöpande med föräldrarna med barnet i fokus.
- Rekommendera kontakt med Sollentuna föräldrastöd som erbjuder stöd individuellt och i grupp. Mer information och möjlighet att anmäla sig till föräldragrupper finns här: www.sollentuna.se/omsorg--stod/familj-barn-och-ungdom/foraldrastod/
  Ni kan också föreslå för föräldrarna att bjuda in Sollentuna föräldrastöd till ett gemensamt möte på förskolan.

Om frågorna kvarstår?

- Gå tillbaka till Steg 1 i vägledningen. Om svaret fortfarande är nej, fortsätt arbetet med att samverka med föräldrarna med barnet i fokus. Föräldrar kan behöva fundera en tid innan de är intresserade av stöd. Föreslå kontakt med Sollentuna föräldrastöd igen.

Barn som bytt förskola flera gånger

Vad gör vi?

- Var uppmärksam på att barnet trivs och mår bra i förskolan.
- Ta om möjligt reda på orsaken till att barnet har bytt förskola och vilka förväntningar föräldrarna har på er förskola.
- Fråga gärna föräldrarna om du får ha ett överlämningssamtal med den ”gamla” förskolan.

Om frågorna kvarstår?

- Gå tillbaka till steg 1 i vägledningen. Om svaret fortfarande är nej och du har funderingar/oro kring barnet – ta kontakt med Förskolestöd (UK), Sollentuna föräldrastöd (SOK) eller i SAGA-konsultation, beroende av vad frågeställningen handlar om.

När förskolan gjort anpassningar för ett barn och det inte gett önskat resultat

Vad gör vi?

- Gå tillbaka till steg 1 i vägledningen. Om svaret fortfarande är nej – ta kontakt med Förskolestöd (UK) och/eller ta upp frågan i SAGA-konsultation.
- Om andra professionella redan finns inkopplade runt barnet, be föräldrarna om samtycke att kalla till ett nätverksmöte eller ett SIP-möte (samordnad individuell plan). Läs mer om SIP på SAGA-hemsidan: www.sollentuna.se/uweb/saga-sollentuna/for-personal/samverkan/sip---samordnad-individuell-plan/

När föräldrarna är oroliga och inte har förtroende för pedagoger/rektor

Vad gör vi?

- Rådgör med din rektor.
- Ta oron på allvar och bjud in föräldrarna till ett samtal. Boka uppföljande samtal där ni följer upp vad ni kommit överens om.
- Konsultera Sollentuna föräldrastöd (SOK) vid behov av stöd i samverkan med föräldrarna.
- Gå gärna in på SAGA-hemsidan Samarbete med barn och föräldrar för att få tips och råd kring samverkan med föräldrar.
  www.sollentuna.se/uweb/saga-sollentuna/for-personal/samarbete-med-barn-och-foraldrar/

Tänk på:

- Att vara lugn, lyssna och bekräfta föräldrarna. Försök att inte gå i försvar.

Om frågorna kvarstår?

- Gå tillbaka till steg 1 i vägledningen. Om svaret fortfarande är nej – ta upp frågan i SAGA-konsultation.

När förskolan behöver prata med föräldrar om oro och funderingar kring barnets utveckling

Vad gör vi?

- Var konkret i samtal med föräldrar vid funderingar/oro. Lyft både det som fungerar bra, det som oroar er och vad som behövs framåt. Fråga hur föräldrarna tänker kring det ni berättar.
- Dokumentera barnets lärande och utveckling och följ upp.
- Gå gärna in på SAGA-hemsidan Samarbete med barn och föräldrar för att få tips och råd.
  www.sollentuna.se/uweb/saga-sollentuna/for-personal/samarbete-med-barn-och-foraldrar/
  Där finns även en länk till en samtalsguide som Bris har tagit fram och som kan vara till stöd.
- Du kan alltid ta kontakt med Sollentuna föräldrastöd (SOK) och Förskolestöd (UK). Med samtycke från vårdnadshavare kan du även kontakta barnavårdscentralen (BVC) och prata om barnet i fråga. Använd gärna SAGA samtyckesblankett.

Om frågorna kvarstår?

- Gå tillbaka till steg 1 i vägledningen. Om svaret fortfarande är nej – ta upp frågan i SAGA-konsultation.

Barn med tecken på yttre våld, t.ex. blåmärken

Vad gör vi?

- Fråga barnet – vad har hänt? Tänk på att inte dra förhastade slutsatser eller ställa ledande frågor. Läs gärna Bris samtalsguide: Samtal i förskolan - en guide i mötet med de yngsta barnen. www.bris.se/globalassets/1.bilderfilmer/forskola/samtal-i-forskolan_ensidig.pdf
- Dokumentera era observationer och det barnet ev. berättar.
- Rådgör med din rektor.
- Om du är orolig för att skadorna uppkommit på grund av våld - konsultera socialtjänsten; mottagningsgruppen barn och unga och följ deras rekommendationer. Vänta med att prata med föräldrarna till att du har fått klartecken från socialtjänsten (se steg 1 i vägledningen).

Tänk på att:

- Du som pedagog har en personlig skyldighet att anmäla oro om du misstänker att ett barn far illa.

När det finns tecken på att ett barn lever med begränsande normer/ hedersrelaterat våld och förtryck

Vad gör vi?

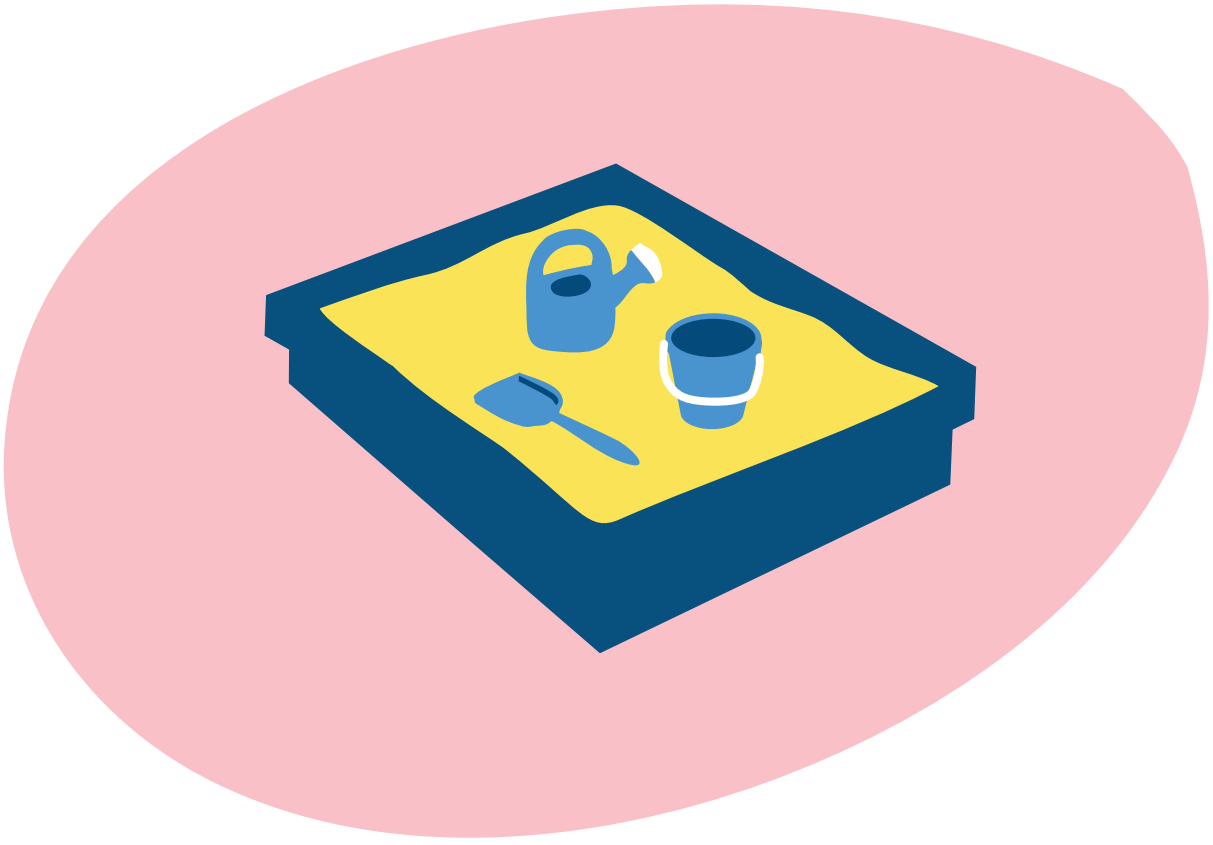
- Om det finns tecken på att barnet far illa eller mår dåligt av situationen, konsultera mottagningsgruppen barn och unga och följ deras rekommendationer. (se steg 1).
- Om mottagningsgruppen gör bedömningen att en anmälan inte behöver göras nu, prata med föräldrarna om hur ni ser att barnet påverkas av att förskolan och hemmet har olika normer och försök att få till en dialog om hur ni tillsammans kan hjälpa barnet.
- Var tydlig och stå fast vid förskolans värdegrund och barnkonventionen. Om ni redan vid introduktionen och på föräldramöten har pratat om detta, är det bra att kunna hänvisa till det samtalet igen.

Tänk på att:

- Du kan när som helst ta kontakt med Sollentuna föräldrastöd (SOK) för att få stöd kring samtalet med föräldrarna och Förskolestöd (UK) för att få råd i hur ni kan bemöta barnet i er verksamhet. Ni kan också boka tid för en SAGA-konsultation (uppge då att oron gäller heder och begränsande normer då samordnaren sammankallar till särskilda konsultationstillfällen i dessa lägen).

Om frågorna kvarstår:

- Om situationen inte förändras efter ovanstående steg – gå tillbaka till steg 1 i vägledningen.

När barn berättar eller gör saker som väcker oro

Vad gör vi?

- Lyssna på barnet och fråga mer om det barnet berättar. Tänk på att inte dra förhastade slutsatser eller ställa ledande frågor. Läs gärna Bris samtalsguide: Samtal i förskolan - en guide i mötet med de yngsta barnen.
  www.bris.se/globalassets/1.bilderfilmer/forskola/samtal-i-forskolan_ensidig.pdf
- Dokumentera era observationer och det barnet ev. berättar.
- Prata med föräldrarna om det ni hört eller observerat (OBS! Inte om det finns oro för att barnet utsätts för våld eller övergrepp. I dessa lägen ska en anmälan om oro göras till socialtjänsten. Se steg 1 i vägledningen.)
- Du kan alltid ta kontakt med Förskolestöd (UK) och Sollentuna föräldrastöd (SOK).

Om frågorna kvarstår?

- Gå tillbaka till steg 1 i vägledningen. Om svaret fortfarande är nej – ta upp frågan i SAGA-konsultation.

När det finns tecken på bristande omsorg om barnet

Vad gör vi?

- Prata med föräldrarna kring det ni observerat.
- Uppmana föräldrarna att söka stöd, t.ex. av Sollentuna föräldrastöd (SOK) eller socialtjänsten, beroende av vad det handlar om.
- Du kan alltid själv kontakta Sollentuna föräldrastöd (SOK) och socialtjänsten; mottagningsgruppen barn och ungdom, för konsultation och rådgivning.

Om frågorna kvarstår?

- Gör en orosanmälan till socialtjänsten om ingen förbättring sker eller problematiken återkommer (se steg 1 i vägledningen).

När barnet har återkommande frånvaro

Vad gör vi?

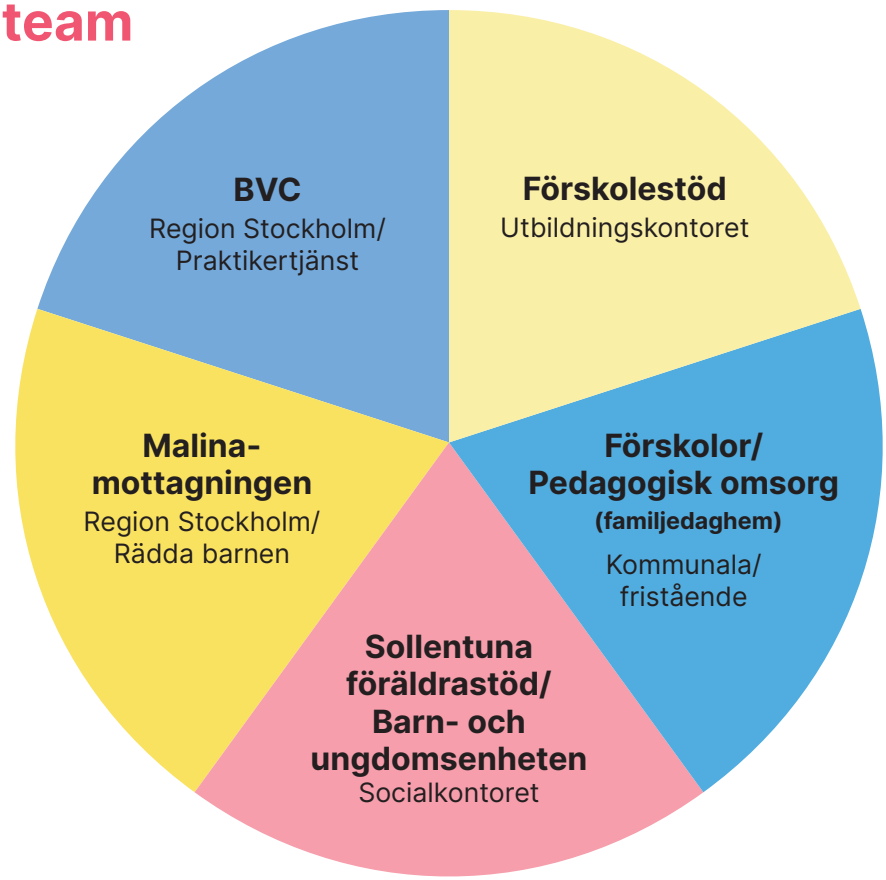
- Kontakta föräldrarna och fråga varför barnet inte är på förskolan. Om det inte finns någon rimlig anledning till barnets frånvaro och frånvaron sker vid upprepade tillfällen – gå tillbaka till steg 1 i vägledningen. Om svaret fortfarande är nej, boka ett samtal med föräldrarna och prata om vikten av närvaro ur barnets perspektiv (viktigt med trygghet, sammanhang och kontinuitet utifrån barnets bästa).
- Bjud gärna in Sollentuna föräldrastöd (SOK) till ett gemensamt möte med familjen.

Om frågorna kvarstår?

- Gå tillbaka till steg 1 i vägledningen. Om svaret fortfarande är nej – ta upp frågan i SAGA-konsultation.

Läs mer på www.sollentuna.se/saga

SAGA-team

Förskolor/pedagogisk omsorg

Kan få rådgivning av följande av SAGA-teamets verksamheter:

- Förskolestöd (UK)
- Sollentuna föräldrastöd (SOK)
- BVC
- Socialtjänsten mottagningsgruppen barn och ungdom (SOK)

Rådgivningen är en punktinsats/kortare kontakt som syftar till att identifiera och åtgärda en avgränsad frågeställning.

SAGA-konsultation

- På en SAGA konsultation deltar ovanstående verksamheter samt Malinamottagningen.

Kan få stöd av följande av SAGA-teamets verksamheter:

- Förskolestöd (UK)
- Sollentuna föräldrastöd (SOK)

Stöd kan även innefatta rådgivning men innebär också andra typer av stödjande och/eller kompetensutvecklande åtgärder såsom handledning, konsultation, familjesamtal och nätverksmöten.

Föräldrar

Kan få rådgivning av följande av SAGA-teamets verksamheter:

- BVC
- Malinamottagningen
- Sollentuna föräldrastöd (SOK)

Rådgivningen är en punktinsats/kortare kontakt som syftar till att identifiera och åtgärda en avgränsad frågeställning.

Kan få stöd av följande av SAGA-teamets verksamheter:

- Sollentuna föräldrastöd (SOK)
- Malinamottagningen
- BVC
- Socialtjänsten barn och ungdom (SOK)

Sollentuna Region Stockholm PRAKTIKERTJÄNST

Anteckningar

ABC

Kontaktuppgifter

Samordnare SAGA-teamen
Veronica Engström
08-579 212 79 / 073 912 12 79, veronica.engstrom@sollentuna.se

Sollentuna föräldrastöd, Socialkontoret (SOK)
08-579 211 99, Sok-foraldrastod@sollentuna.se

Malinamottagningen
08-698 94 00
www.raddabarnen.se/vad-vi-gor/barn-i-sverige/radda-barnen-valfard/malinamottagningarna/

Förskolestöd (UK)
Specialpedagog: 08-579 224 53, isabell.dohlon.weber@sollentuna.se
Specialpedagog: 08-579 224 72, asa.borjesson@sollentuna.se
Psykolog: 08-579 220 14, stina.sundberg.zhunio@sollentuna.se

Barnhälsovårdscentralen
Turebergs BVC: 08-123 360 88
Edsberg: 08-545 223 99
Rotebro: 08-123 360 85

Mottagningsgruppen Barn och unga, Socialkontoret (SOK)
08-579 210 00 (kontaktcenter)

BUP
En väg in: 08-123 524 50

Socialjouren
010-444 05 00 (Vid akuta situationer på kvällar och helger)

På vår webbsida hittar du samlad kontaktinformation för flera verksamheter.
sollentuna.se/saga

Tillsammans gör vi skillnad för barnen i Sollentuna!